

DOE MEE!

HEKSENWANDELING IN KALKEN - NATUUR IN ZICHT IN
DENDERMONDE - **GEZINSHAPPENING & CAUSERIE STILTE-
GEBIED IN BORNEM** - BOSWANDELING IN SERSKAMP -
BEUKENREUZEN IN WETTEREN - GEZINSHAPPENING TRAGE
WEGEN IN HAMME - **CURSUS FRUITTEELT IN TEMSE**

DURME

HET REGIONAAL LANDSCHAP

...is een **streek** gevormd door Schelde en Durme. Langs beide rivieren vind je unieke zoetwaterslikken en rietschorren, uitgestrekte meersen- en poldergebieden, oude rivierarmen en talrijke waterplassen en vijvers.

...is een **samenwerking** tussen de verschillende overheden en de lokale verenigingen actief rond natuur en milieu, landbouw, jacht, toerisme en recreatie.

... heeft als **missie** elke inwoner en bezoeker te overtuigen van de waarde van de natuur en het landschap in de streek.

... betreft het **brede publiek** bij concrete acties rond natuur en landschap.

LUDO GOOSSENS

TRAGE WEGEN DOEN HERLEVEN!

WAT ZIJN TRAGE WEGEN? DE NAAM ZEGT HET ZELF: HET ZIJN WEGEN VOOR DE TRAGE WEGGEBRUIKER. EEN VEILIGE EN LEUKE MANIER OM NAAR JE WERK, SCHOOL OF BUURT-WINKEL TE GAAN OF FIJN TE WANDELEN. VAAK ZIJN DEZE WEGEN IN ONBRUIK EN DUS MOEILIK TOEGANKELIJK GERAAKT. SAMEN MET DE GEMEENTE HERSTELT HET REGIONAAL LANDSCHAP DE TRAGE WEGEN ZODAT JE ZE TERUG KAN GEBRUIKEN.

Het voorbije jaar maakten we **7 trage wegenplannen** op die de goedkeuring kregen van de betrokken gemeente- en stadsbesturen. Dit was het geval voor Laarne, Berlare, Waasmunster, Moerzeke, Oudegem, Wichelen en Zele. Wil je meer weten over de trage wegen in jouw gemeente? Kijk dan op www.rlsd.be (bij 'wat doen we' / recreatie).

Elk jaar nemen we een aantal

wegen uit het trage wegenplan onder handen. Voor elk wegje doen we een voorstel om het in te richten en te onderhouden. We leggen dat voor aan de eigenaar van het wegje en aan diegenen die er naast wonen. De mening van de eigenaar is doorslaggevend. De uitgevoerde herstelwerken gebeuren met financiële steun van een federaal tewerkstellingsproject sociale economie en

het Vlaams programma voor platelandsontwikkeling. Ook Europa, de Vlaamse overheid, de Provincie Oost-Vlaanderen en de gemeente zelf helpen met de financiering. Zo zijn er geen kosten voor de eigenaar. **In 2010 maken we werk van voetwegen** die vandaag toegankelijk zijn maar waar we het comfort kunnen verbeteren of de trage weg beter kunnen inpassen in het landschap.

TRAGE WEGEN IN LAARNE

Mieke Strobbe

De Koeweglos in Laarne is een zandwegel die de dorpskern van Laarne verbindt met het natuurgebied 'De Damvallei'. Het pad is erg geliefd bij wandelaars, mountainbikers en ruiters.

Mieke Strobbe van de nabijgelegen paardenmelkerij 't Kattenheye vertelt over de uitgevoerde werken.

Hoe werd je betrokken bij het herstel?

Begin dit jaar bespraken we met de schepen van Leefmilieu en het Regionaal Landschap hoe we de Koeweglos konden herstellen. Ter hoogte van het elzenbroekbos ligt het pad vaak drassig en daar klaagden wandelaars en ruiters soms over.

Een sociaal economiebedrijf voerde de werken uit in mei van dit jaar. Ter hoogte van het bosje werd het pad licht opgehoogd en gehakseld hout aangebracht. Waar het pad het akkerland kruist, werd een greppel gegraven om het regenwater af te voeren. Daarnaast werden nog extra bilzen geplaatst om quads te weren.

Verliep alles volgens wens?

Absoluut! We werden goed geïnformeerd over en betrokken bij de werken. De wandelaars, fietsers en ruiters zijn erg tevreden met het resultaat. Alleen een warme oproep aan iedereen: laat geen afval achter!

TRAGE WEGEN IN MOERZEKE

Ook Hamme bracht zijn trage wegen in de deelgemeente Moerzeke in kaart. De gemeente bekeek, samen met zijn inwoners, welke trage wegen **nuttige verbindingen** vormen en waar herstelling nodig leek. Sommige trage wegen liggen **in prachtige stukken natuur**. Zoals de trage wegen in de **Scheldevallei van Moerzeke**, die bovendien aansluiten bij het bestaande wandelnetwerk van Toerisme Klein-Brabant - Scheldeland. Een aantal wegen wordt deze zomer hersteld en aangeduid met naam- en infoborden. Je kan er heerlijk kuieren en genieten van de stilte en het natuurschoon.

Op **zondag 24 oktober** organiseert het Regionaal Landschap Schelde-Durme, samen met de gemeente Hamme, Natuurpunt Hamme, Pasar Waas & Dender, Toerisme Scheldeland en de sociale economiebedrijven **een grote gezinshappening** tijdens de 'dag van de trage weg'. Op die dag kan je de trage wegen verkennen onder begeleiding van de gidsen van Natuurpunt. We starten met een grote picknick én gratis soep!

Meer info in de activiteitenkalender op de achterflap van deze krant.

Meer info over trage wegen op: www.rlsd.be

TIP

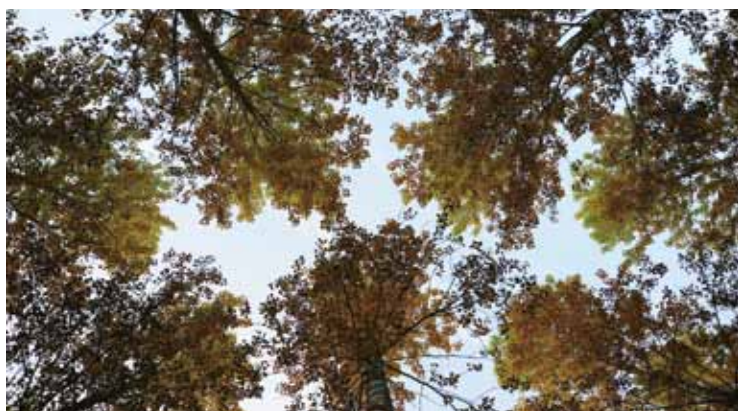

KOM GENIETEN VAN DE STILTE IN BORNEM

Willen of niet, je krijgt elke dag met veel geluiden te maken. Een zoevende pc, voorbijrijdend verkeer, een overvliegend vliegtuig, een radio die te hard staat... **Pas als het geluid wegvalt, voel je hoe weldadig de stilte is.** De weinige plekken in Vlaanderen waar het nog stil is, krijgen de naam **'stiltegebied'**. Je kan er ontsnappen aan de drukte van elke dag.

In Bornem werkten de provincie Antwerpen, de gemeente Bornem en het Regionaal Landschap Schelde-Durme samen met het lokale stilteplatform om in 2010 de **polders van Bornem te laten erkennen als stiltegebied**.

Je vindt er open water, broekbossen en natte gras- en hooilanden. Er staan ook heel wat populieren die rustgevend ritselen tijdens de zomermaanden. Een **heerlijke plek** om te wandelen en te relaxen!

JOKE FLOREAL

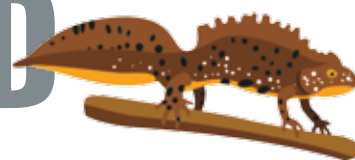
In september 2010 krijgt dit gebied als eerste in de provincie Antwerpen en als tweede in Vlaanderen het Kwaliteitslabel Stiltegebied. Het eerste in Vlaanderen was in Gerhagen in Tessen-derlo (provincie Limburg). Kom **zondag 19 september** naar de gezinshappening in de

Notelaer in Hingene (Bornem). Jong en oud kunnen er deelnemen aan activiteiten en workshops rond stilte.

Voor meer info, kijk op www.bornem.be en www.rlsd.be

POELEN ZIJN KLEINE SCHATKAMERS VAN DE BIODIVERSITEIT. JE VINDT ER KIKKERS, PADDEN EN SALAMANDERS. DEZE AMFIBIEËN LEGGEN ER HUN EIEREN EN DE LARVEN KOMEN ER TOT ONTWIKKELING. IN SOMMIGE POELEN VIND JE DE ZELDZAME KAMSALAMANDER. DIT BEDREIGDE WATERDRAAKJE IS BESCHERMD IN EUROPA.

WATERDRAAKJE GESIGNALEERD

De kans dat je in onze regio kamsalamanders ziet, is heel klein. Ze vertoeven in een 40-tal poelen in Wetteren, Temse en Kruibeke. Het Regionaal Landschap stelt alles in het werk om **de kamsalamander een thuis** te geven en krijgt hiervoor financiële steun van de Provincie Oost-Vlaanderen. We verbeteren de **kwaliteit van bestaande poelen** waar kamsalamanders verblijven. Ook leggen we **nieuwe poelen** aan in de hoop dat de salamanders er

komen wonen. Met de **steun van particulieren, landbouwers, gemeentebesturen en verenigingen** konden we de voorbije twee jaren maar liefst 27 bestaande poelen herstellen en niet minder dan 13 nieuwe poelen aanleggen. Vaak worden de oevers schuin afgegraven zodat de amfibieën gemakkelijk in en uit de poel kunnen klauteren. Sommige poelen maken we dieper zodat ze meer water kunnen bevat-

ten. Verder verwijderen we de overtollige planten en ruimen we het slib. Salamanders planten zich voort in het water, maar brengen een groot deel van hun leven op het land door. Daarom besteden we ook aandacht aan de **omgeving rondom de poel**. Waar nodig, planten we struikgewas of een houtkant aan. Ook in de toekomst willen we de kamsalamanders zich thuis laten voelen in onze regio door de poelen goed te verzorgen!

ROLIN VERLINDE

Patriek Casier

Patriek Casier uit Wetteren is een gelukkig man. Op mooie zomeravonden installeert hij zich op de bank bij zijn poel. Vaak met de kinderen. Genietend van de natuur die hem omringt en af en toe speurend naar nieuwe dieren en planten die er opduiken. De poel werd in februari 2010 gegraven door het Regionaal Landschap. En nu is het afwachten tot de kamsalamander er komt wonen!

Waarom heb je deze poel laten graven?

Ik hou van tuinieren en wou mijn tuin en de omliggende stukken grond graag een landschappelijk karakter geven. We hebben hier een fruitboomgaard, knotwilgen en een haag staan. Het leek me leuk om ook een vijver of een poel aan te leggen om zo nog meer dieren en planten op het terrein te hebben. Op verzoek van het Regionaal Landschap is het uiteindelijk een poel geworden.

Hoe verliep de samenwerking?

Alles ging eigenlijk heel vlot. Er kwam iemand kijken, van de paperassen hoefde ik mij niets aan te trekken en een mooie poel werd gegraven zonder schade aan te brengen aan de rest van de tuin.

En, al veel diertjes gezien in de poel?

Wij wonen hier in een kerngebied voor salamanders, kikkers en padden. Ik zag zelfs ooit een kamsalamander in het vijvertje voor mijn huis! De poel ligt er nog maar een half jaar, dus is het nog te vroeg om veel diertjes te zien. Maar ik ga vaak met mijn kinderen kijken hoe de poel evolueert. We speuren naar kevertjes en sporen van vogels... Volgend voorjaar gaan we zeker met schepnet aan de slag!

YVES ADAMS

Dankzij de inspanningen van landbouwers en vrijwilligers kan de grutto in de Kalkense meersen weer lachen. Samen met het Agentschap voor Natuur en Bos ondersteunt het Regionaal Landschap landbouwers die weidevogels beschermen op hun percelen.

KNOT DIE KNOTBOOM!

Als inwoner van deze streek, ben je zeker vertrouwd met het beeld van **knotbomen in het landschap**. Ze staan er al eeuwenlang. Vroeger gebruikte men het knothout als brandhout, voor vlechtwerk of als grondstof voor klompen en gebruiksgoederen. Nu we het knothout niet meer nodig hebben, **verdwijnen deze knoestige bomen uit het landschap**. Alhoewel... de laatste jaren zien we een plotse terugkeer. Meer en meer mensen hebben oog en hart voor "hun" knotbomen. Door de stijgende kost van de brandstoffen, is het verwarmen met knothout bovendien interessant. Het is ook belangrijk dat we de **knotbomen onderhouden zodat ze niet verloren gaan**. Wanneer knotbomen te laat worden geknot, krijgt de boom te dikke en zware takken. De takken kunnen door hun eigen gewicht afbreken. Een deel van de knot wordt mee afgerukt of de stam van de boom splijt open. Het kan het einde van de boom betekenen. Dit kunnen we niet laten gebeuren!

Wil je gratis brandhout? Dan kan je je bij ons aanbieden als **'houtzoeker'**. Heb je knotbomen staan die dringend moeten worden geknot? Meld je dan aan als **'aanbieder'**. Het Regionaal Landschap brengt aanbieders en vragers met elkaar in contact. En met succes! Vorig jaar reageerden wel 100 'houtzoekers' en 50 aanbieders. Wij organiseren **lesdagen** op zaterdag 6 november, 13 november en 4 december. Verplicht één dag te volgen om als 'knotter' aan de slag te gaan.

Bellen of mailen kan naar T 052 33 89 10 of info@rlsd.be of je kan **het meldformulier** invullen en sturen naar Regionaal Landschap Schelde-Durme, Hemelstraat 133A te 9200 Dendermonde of per fax op 052 33 89 19. Het formulier staat ook digitaal op onze website www.rlsd.be (onder 'wat doen we' / landschap). Graag reageren voor 1 oktober. In de loop van oktober krijg je dan alle praktische informatie over de lesdagen toegestuurd.

WOUTER PATTYN

MELDFORMULIER

(in HOOFDLETTERS invullen a.u.b.)

Voornaam: _____ Naam: _____

Straat: _____ nr: _____

Postcode: _____ Gemeente: _____

Telefoon/GSM: _____

e-mail: _____

- ☐ Ik wil als 'houtzoeker' aan de slag
☐ Ik beschik over knotbomen (of een houtkant) die ik door een 'houtzoeker' wil laten onderhouden

*Jouw gegevens gebruiken we alleen in het kader van deze actie.
 Je kan jouw gegevens altijd laten wijzigen of verbeteren.*

Bovenvermelde projecten zijn mogelijk dankzij steun van:

"Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland"

17
SEPT

Heksenwandeling op zoek naar kruiden in Kalken

Wanneer: vrijdag 17 september 2010 om 19.30 uur

Waar: Vertrek aan de Keile of het Vaartplein in Kalken

Wat: Deze wandeling vol magie, historie en fantasie wordt begeleid door de heksen van Laarne die zich hiervoor in groot ornaat uittossen. Laat je met verstomming slaan door de wereld der kruidenkracht.

Organisatie/info: Voorzie stevige kledij en schoeisel!

Vzw Kolena – contactpersoon Lieve Van Bockstael ☎ 09 367 62 91 ☎ 0486 460 871

18
SEPT

Cursus 'Natuur In Zicht' in Dendermonde

Wanneer: Van 18 september tot 13 november, tweewekelijks

Waar: dienstencentrum De Zonnebloem, Breestraat 109 in St-Gillis Dendermonde

Wat: Het Centrum Voor Natuur en milieueducatie organiseert een tiental binnenactiviteiten en excursies waarbij je kennismaakt met planten, dieren, ecologie, landschappen en biodiversiteit. Natuurkennis en natuurbeleving vullen elkaar aan. Na deze cursus heb je een basisinzicht in de natuur om je heen.

Organisatie/info: ☎ www.c-v-n.be of CVN Oost-Vlaanderen Pieter Blondé

☎ 055 33 54 49, ✉ pieter.blonde@c-v-n.be of

CVN Dendermonde Gustaaf Van Damme

☎ 052 213 945,

✉ gustaaf.van.damme@hotmail.com

Causerie Stille werkt in Bornem

19
SEPT

Wanneer: zondag 19 september om 9.30 uur

Waar: Kasteel d'Ursel, Wolfgang d'Urselstraat 9 in Hingene (Bornem)

Wat: Getuigenissen en ervaringen in muziek, beeld en woord met inspirerende praktijkvoorbeelden rond stilte en rust in Vlaanderen. Presentatie door WAERBEKE, sociaal-culturele beweging rond stilte & leefkwaliteit, en LOCUS, steunpunt voor lokaal cultuurbeleid, met de steun van de Vlaamse Landmaatschappij.

Organisatie/info: inschrijven is nodig! ✉ info@rlsd.be of ☎ 052 33 89 12

19
SEPT

Gezinshappening stiltegebied in Bornem

Wanneer: zondag 19 september van 13.30 tot 18 uur

Waar: De Notelaer, Notelaardreef 2 in Hingene (Bornem)

Wat: Een nieuw stiltegebied wordt rustig maar feestelijk geopend! Kom deelnemen aan allerlei activiteiten en workshops rond stilte. Voordrachten, wandelingen, concertjes, tai chi (Chinees bewegingsleer, ook voor kinderen), mindfulness... jong en oud kunnen heerlijk genieten en de stilte ontdekken tijdens deze familiedag. Niet te missen!

Organisatie/info: RLSD, ✉ info@rlsd.be of bij Ann Sels

☎ 052 33 89 15 of ☎ www.bornem.be of ☎ www.rlsd.be

RLSD

Week van het Bos: boswandeling in Serskamp

10
OKT

Organisatie/info: Natuurpunt Scheldeland i.s.m. gemeente Wichelen.

Contactpersoon: Antoon Blondeel ☎ 0477 321 678

✉ antoon.blondeel@skynet.be

Neem stevige stapschoenen of laarzen mee.

Wanneer: zondag 10 oktober om 14 uur

Waar: kerk van Serskamp

Wat: In het natuurplein het Eetgoedbos is de biodiversiteit in stijgende lijn. Met zijn project Eetgoedweide wil Natuurpunt Scheldeland dit verder versterken, met financiële steun van de gemeente Wichelen. Bovendien kreeg Natuurpunt van de gemeente een bosje in beheer vlakbij het Eetgoedbos. Op deze wandeling bezoeken we de twee natuurprojecten en het Eetgoedbos. Na de wandeling krijg je een drankje aangeboden!

Beukenreuzen in Wetteren

17
OKT

Wanneer: zondag 17 oktober om 14 uur

Waar: Sociaal Huis, Scheldedreef 52 in Wetteren

Wat: In het park van het vroegere kasteeldomein van Vilain XIII staan reuzen van beuken. Ze zijn allemaal ongeveer 300 jaar oud. Zijn beuken heksenbomen? Helpen beukenbladeren bij pijnlijke puisten? Heeft beukenas speciale krachten? Dit kom je allemaal te weten tijdens de verhalenwandeling over magie en volksgeloof met Rudy De Mol. Liefhebbers van sprookjes komen ook aan hun trekken.

Kinderen leren 'middeleeuwse boekstaven' maken in het houtatelier voor kinderen en kunnen een leuk boek winnen met de fotowedstrijd.

Organisatie/info: Gemeentebestuur Wetteren, dienst leefmilieu, ☎ 09 369 34 15

✉ milleudienst@milleudienst.be. Parkeren op de parking van Schelderust aan de Scheldedreef

WETTEREN

Schrijf je in op onze digitale nieuwsbrief via www.rlsd.be

Trage wegen gezinshappening in Hamme

Wanneer: 24 oktober van 11.30 tot 17 uur

Waar: terrein tegenover Vijverhof, Bootdijkstraat 87 in Moerbeke

Wat: Op zondag 24 oktober worden de trage wegen in de Scheldevallei Moerbeke officieel ingehuldigd en ingewandeld! We starten met een gezellige picknick in en rond de tent. Je brengt zelf je boterhammetjes mee en wij zorgen voor soep! Om 14 uur starten de begeleide wandelingen met de gidsen van Natuurpunt Hamme. De wandelingen duren maximum twee uren, maar er is ook een kortere wandeling voorzien. Er zijn creatieve workshops, onder meer van de sociale economiebedrijven, voor volwassenen en kinderen. Je kan er kuieren langs de informatiestanden van de partnerorganisaties en genieten van een streepje muziek.

Organisatie/info: ✉ info@rlsd.be of ☎ 052 33 89 10 of ☎ www.hamme.be of ☎ www.rlsd.be

24
OKT

VZW TRAGE WEGEN

20
NOV

Cursus fruitteelt in Temse

Wanneer: zaterdag 20 november, 11 december, 15 januari, 5 februari, 26 maart, 28 mei en 18 juni telkens van 9 tot 12 uur

Waar: Temse (precieze adres ligt nog niet vast; kijk op www.rlsd.be voor meer informatie)

Wat: De Nationale Boomgaardenstichting organiseert samen met het Regionaal Landschap een cursus fruitteelt. Deze lessenreeks behandelt volgende onderwerpen: ras- en keuze, aanplant, snoei, vermeerdering en verzorging. De plaatsen zijn beperkt dus fruitliefhebbers reppen zich best.

Organisatie/Info: ☎ www.rlsd.be of

☎ www.boomgaardenstichting.be of

☎ 052 33 89 10 of ✉ info@rlsd.be

HERWIG MEES

COLOFON

Het Regionaal Landschap

Schelde-Durme wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid: het Agentschap voor Natuur en Bos, Agentschap voor Ruimte en Erfgoed, de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen en de gemeenten Berlare, Bornem, Dendermonde, Hamme, Kruibeke, Laarne, Puurs, Schelle, Sint-Amands, Temse, Waasmunster, Wetteren, Wichelen en Zele.

Deze Landschapskrant is een uitgave van Regionaal Landschap Schelde-Durme vzw, Hemelstraat 133A, 9200 Dendermonde
☎ 052 33 89 10,
☎ 052 33 89 19
✉ info@rlsd.be
☎ www.rlsd.be

Verantwoordelijke uitgever:

Jozef Dauwe

Lay-Out: F-Twee

Druk: Drukkerij De Cuyper

Oplage: 122 000 exemplaren, wordt 2 keer per jaar gratis verdeeld.

Gedrukt op gerecycleerd papier, chloorvrij gebleekt